

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 43

Gorica - 22. oktobra 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Sv. stolica postavila na laž agencijo „Tanjug“

V soboto dne 17. oktobra je vatičanski radio pri slovenski oddaji prinesel naslednjo vest:

VATIKANSKI DEMANTI

»Jugoslovanska časopisna agencija »Tanjug« je objavila 10. t. m. iz Rima vest, po kateri naj bi sv. oče sprejel v posebni audienci tržaškega župana inž. Bartolija in naj bi mu dal politične izjave glede Trsta in Istre. V zvezi s tem so sledili različni komentarji v jugoslovanskem časopisju, krivični za Cerkev in sv. očeta.

Pooblaščenim smo izjaviti, da sv. oče ni sprejel v posebni audienci inž. Bartolija; sv. oče je dovolil audienco udeležencem mednarodnega zborovanja inženirjev v Rimu in med temi je bil tudi g. Bartoli, toda v svojstvu inženirja in ne kot župan tržaškega mesta.

Pooblaščenim smo izjaviti, da besede, ki jih »Tanjug« pripisuje Piju XII. ne odgovarjajo resnici in zato vsi tozadevni komentarji niso na mestu.

Gornjemu demantiju je vatičanski radio dodal sledeče:

»Po vestih iz Jugoslavije so državne oblasti spet začele hudo gonjo proti katoliški Cerkvi pod pretežno pristranosti in političnega vmešavanja v notranje zadeve države in proti čustvom ljudstva. V ta namen se uporabljajo dejanja sv. očeta, katerih ni storil, ter besede, katerih ni govoril, ki pa morejo, čeprav izmišljene, vznemirjati vest katoličanov, katerim ni prepovedano imeti pravična domovinska čustva. Sveta stolica je braniteljica božjih pravic in ne posega v zadeve, ki razburjajo narode med seboj. Ni potrebno posebej poudariti skrupulozne nepristranosti Pija XII. v zadevah, mnogo težjih in bolj delikatnih, kakor je tržaško vprašanje. Iz vse radijske, časopisne in govorniške propagande je razvidno tole: zlonamernost onih, ki hočejo iz navadnih dogodkov ustvariti nezaupanje do sv. stolice med katoličani samimi. Tako tudi dejstvo, da je bil tržaški župan pri audienci inženirjev mnogih narodov, pri kateri je bil kot inženir navzoč. Predsednik in zla volja nekaterih državnikov, ki so javni nasprotniki Cerkve, nikakor niso razlogi, da bi se kaka oseba ne mogla približati sv. očetu ali da je ta ne bi sprejel ali da bi sv. oče in sv. stolica prezrla mednarodna nasprotstva. Pri vsej tej propagandi je z enakimi metodami isti cilj: izrabiti narodni čut katoličanov za razbijanje duhovne skupnosti katoličkov.«

NEKAJ KRONIKE

K temu pojasnilu sv. stolice dodajamo kot kronisti še nekaj dejstev. Tržaško vprašanje, ki je po nesrečni izjavi Anglo-Amerikancev z dne 8. oktobra t. l. tako razburilo duhove v Jugoslaviji, je kmalu dobilo izrazito proticerkveni značaj. Temu je kriva ravno zgoraj omenjena, neresnična izjava agencije »Tanjug«. Bilo je, kakor da bi ves uradni jugoslovanski tisk čakal na kako pretvezo, da zameša v tržaško vprašanje tudi sv. očeta in Vatikan. To kost mu je ponudilo Tanjugovo poročilo, ki so ga potem na vse mile načine premlevali vsi jugoslovanski časopisi in tudi različni odgovorni voditelji jugoslovanske države, da ne govorimo o improviziranih govornikih na številnih ljudskih protestnih zborovanjih zaradi anglo-ameriške izjave. Naj omenimo le nekatere vidnejše govornike:

SLOVENSKI MINISTER GOVORI

Dne 13. oktobra je govoril v Kopru na takem protestnem zborovanju Boris Kraigher, notranji minister zvezne republike Slovenije. Imel je dolg govor, v katerem je med drugim dejal:

»Še enega vprašanja bi se rad dotaknil. Slišali ste, da je v zadnjih dneh šef vatičanske države in rimske katoliške Cerkve Pij XII. sprejel v posebni audienci tržaškega župana Bartolija in da je ob tej priložnosti izrazil svoje veselje nad dejstvom, da se kažejo lepši dnevi za Trst, in hkrati svoje upanje, da se bodo tudi za Istro in ostale predele časi še izboljšali.« Ta izjava dokazuje, da je Vatikan vedno bil in je tisti, kar smo mi v Jugoslaviji že vsa leta trdili, namreč agent italijanskega imperializma.

Iz te lažne trditve je Boris Kraigher izvajal posledice:

»Tisti škofje, ki poslušajo svojega cerkvenega predstojnika v Vatikanu, poslušajo s tem navadnega agenta italijanskega imperializma in tako služijo neposredno italijanskemu imperializmu. Zato bomo zahtevali, da se naši cerkveni voditelji jasno izrečejo in jasno obsodijo tako stališče, kakor ga je zavzel v vprašanju Jugoslavije in Trsta njihov cerkveni predstojnik Pij XII. Danes

jim jasno povemo: Ni dovolj, da se v tej akciji izjavijo solidarne z jugoslovanskimi narodi. Ta solidarnost je fraza in demagogija toliko časa, dokler ne obsodite Pija XII. in imperialistična, šovinistična politika Vatikana proti Jugoslaviji, dokler ne obsodite dejstva, da skuša Vatikan postaviti Cerkev in vas v službo italijanskega imperializma.

KDO IMA KORIST

To, kar smo povedali o Kraigherju, so ponovili z več ali manj istimi besedami: Vida Tomšič v Ljubljani, Frančko Saje v »Slov. poročevalcu« z dne 16. okt., Vlado Krivic, ljudski odbornik v Ljubljani, Miha Marinko, predsednik vlade v Sloveniji itd. itd. Ponovil jih je radio, ponavljali so jih na zborovanjih, ponovno jih je prinašal jugoslovanski tisk. Iz vsega je razvidno, da je šlo res za izrabo ponarejenih poročil »Tanjuga« za boj zoper Vatikan in Cerkev. V odločilni uri, pred katero stoji jugoslovanski narod, so komunisti z lažmi še bolj razširili prepad med Cerkvijo in državo. Kdo ima od tega korist? Jugoslovansko ljudstvo gotovo ne. Enotnost naroda se ne kuje z lažjo in nasiljem, temveč z resnico in pravico.

Tržaško vprašanje Jugoslavija zahteva konferenco štirih

Tržaško vprašanje je stopilo v zadnjih dveh tednih v ospredje vse mednarodne politike. Enostranska odločitev Anglije in Združenih držav, da prepustijo cono A italijanski upravi ter da prisilijo s tem Italijo in Jugoslavijo k medsebojnim pogajanjem, posebno pa nenehno podčrtavanje italijanske vlade in italijanskega tiska, da se zasedbo cone A Italija ne misli odreči »svojim pravicam« do cone B, je vzbudilo v jugoslovanski javnosti razumljivo ogorčenje, ki je doseglo svoj višek v znanih demonstracijah po vsej Jugoslaviji in v obeh govorih maršala Tita v Leskovcu in Skoplju. Ponovna izjava Tita, da bo jugoslovanska armada vkorakala v cono A, ako bi stopile italijanske čete na Tržaško ozemlje, je prepričala zapadne velesile, da je vsa zadeva zelo resna in da bi bilo skrajno nevarno igrati se s čustvi jugoslovanskih narodov.

Toda Jugoslavlani se niso zadovoljili samo z demonstracijami in nešteti protestnimi izjavami doma, ampak so ubrali obenem pot, ki je najbolj izdatna, to je diplomatsko pot. Jugoslovanska vlada je naslovlila na tajnika ZN posebno poslanico, v kateri je pojasnila svoje stališče glede tržaškega vprašanja in krivične enostranske odločitve o prepustitvi cone A italijanski upravi. Obenem je opozorila na nevarnost, ki bi nastala, ako bi italijan-

ske vojaške sile stopile v cono A. Obenem je poslala prizadetim velesilam protestno noto zoper enostransko odločitev glede cone A ter predlagala, naj se skliče konferenca štirih velesil, to je Anglije, Združenih držav, Italije in Jugoslavije, ki bi morale razpravljati o rešitvi tržaškega vprašanja. V tej noti opozarja jugoslovanska vlada, da bi bila predlagana konferenca, ako bi italijanske čete medtem zasedle Trst, brezpredmetna in bi se torej ne mogla vršiti.

Ta odločni diplomatski jugoslovanski korak je imel za posledico, da so se tri zapadne velesile odločile, da na konferenci treh zunanjih ministrov v Londonu razpravljajo poleg drugih vprašanj tudi o Trstu ter zavzamejo napram jugoslovanskim zahtevam skupno stališče. Obenem pa bi tu morali zavzeti svoje stališče tudi napram najnovejši zahtevi Sovjetske zveze po uresničitvi Samostojnega tržaškega ozemlja.

Sovjetska zveza je namreč obsodila enostranski sklep Anglije in Združenih držav o prepustitvi cone A italijanskim oblastem, obenem pa je zahtevala od Varnostnega sveta, naj imenuje guvernerja za Trst v osebi švicarskega polkovnika Flueklingerja ter naj na podlagi določil italijanske mirovne pogodbe izvede uresničitve Samostojnega tržaškega ozemlja.

Sovjetska zveza zahteva guvernerja za Trst

Varnostni svet je bil sklican v četrtek 15. oktobra popoldne. Sejo je otvoril ameriški delegat Cabot Lodge, ki je dejal med drugim, da predstavlja angloameriška odločitev glede Trsta pošten poskus za povečanje stabilnosti in tem delu Evrope in rešitev perečega tržaškega problema. O sovjetski zahtevi pa se je izrazil, da ta zahteva ni resna, ampak propagandni trik, ki ima namen sedanjí položaj še bolj zaplesti.

Ameriškem zastopniku je odgovoril takoj sovjetski zastopnik Višinski ter izjavil, da so obtožbe, naperjene proti Sovjetski zvezi, kakor da bi ta spravljala tržaško vprašanje na dan le iz propagandnih namenov, »samovoljne, neutemeljene in zmalicene.« Trditve g. Lodgeja, po katerih naj bi angloameriška odločitev prinesla mir v to neurejeno cono, nasprotujejo dejstvu in ta dejstva so silovite demonstracije v Jugosla-

viji in poslabšanje italijansko-jugoslovanskih odnosov. Višinski je zaključil svoj govor s trditvijo, da Sovjetska zveza noče biti sokriva kršitve italijanske mirovne pogodbe in da zato ne bo priznala nobene rešitve tržaškega vprašanja izven te pogodbe, pa naj bi bila ta rešitev enostranska ali pa sklenjena med štirimi ali petimi državami. Ne gre namreč, je rekel Višinski, za zasebno zadevo teh držav, marveč za vprašanje, ki ne zanima samo Evrope, ampak ves svet.

Iz teh besed sovjetskega delegata je razvidno, da se sovjetsko stališče glede tržaškega vprašanja razlikuje od vseh ostalih stališč. Sovjetska zveza vztraja na izvršitvi mirovne

pogodbe ter na ustvaritvi Samostojnega tržaškega ozemlja, obenem pa ne dopušča kršitve te pogodbe ne posameznim državam ne kaki skupini držav, torej tudi ne Italiji in Jugoslaviji, ako bi se slučajno sporazumeli ter hoteli rešiti tržaško vprašanje drugače, kot predvideva mirovna pogodba. To bi vsaj sledilo iz Višinskijevih besed.

Mi ne vemo, kake namene zasleduje Sovjetska zveza s tem svojim stališčem, na vsak način pa podpira s tem zahtevo vseh demokratičnih Slovencev in velikega dela tržaškega italijanskega prebivalstva, ki noče ne pod Jugoslavijo ne pod Italijo in ki vidi ravno v uresničitvi Samostojnega tržaškega ozemlja najbolj prikladno rešitev tržaškega vprašanja.

Italija vztraja pri svojih zahtevah

Stališče italijanske vlade napram tržaškemu vprašanju in napram jugoslovanskim zahtevam je ostalo v bistvu nespremenjeno. Italijanska vlada vztraja pri tem, da se sklep Amerike in Anglije takoj izvede. To stališče je jasno izraženo v Pellovem intervjuju z zastopnikom agencije Reuter, posebno pa v njegovem govoru, ki ga je imel zadnjo soboto v italijanskem senatu.

V svojem intervjuju z dopisnikom Reuterja je italijanski min. predsednik izjavil, da je Italija pripravljena udeležiti se od Jugoslavije predlagane konference, ki bi imela lahko široko nalogo in katere bi se lahko tudi Francija udeležila, toda le pod pogojem, da se ustvari med Italijo in Jugoslavijo na tržaškem ozemlju ravnotežje s tem, da zasede Italija cono A, ali pa s tem, da izprazni jugoslovanske čete cono B.

Isto stališče glede tržaškega vprašanja je zavzel italijanski ministrski predsednik Pella v svojem govoru v

senatu, ki ga je imel zadnjo soboto ob priliki glasovanja o proračunu zunanjega ministrstva. Pri tej priliki je izjavil, da bi se moral izvršiti plebiscit na podlagi izjav vseh tistih, ki so bili rojeni na Tržaškem ozemlju pred 4. novembrom 1918. leta. Izjavil je tudi, da je Italija pripravljena dati tržaškemu zaledju posebne ugodnosti ter postopati s slovensko manjšino na podlagi kulturnih načel, katerih da se je vedno držala.

Govorec o londonski konferenci treh zunanjih ministrov je povedal, da je sporočil trem zapadnim poslanikom v Rimu sledeče vladno stališče:

1. Naj se določi kolikor mogoče kmalu datum, ko bi morala stopiti zavezniska odločitev z dne 8. oktobra v veljavo.
2. Italija se ne more odpovedati svojih zahtev po coni B in ne more sprejeti v tem oziru od zaveznikov nobenih sprememb.

Londonska konferenca pušča stvari pri starem

Londonska konferenca, ki se je vršila v dneh od 16. do 18. oktobra in ki je razpravljala med drugim tudi o tržaškem vprašanju, posebno pa še o zahtevi Jugoslavije po sklicanju štirčlanske konference, je razočarala pričakovanje Italije in Jugoslavije. Skupno poročilo, ki so ga izdali trije zapadni zunanji ministri ob koncu svojih tridnevnih posvetovanj, je zelo kratko in zagonečno, tako da si ga vsaka stranka lahko razlaga, kakor ji prija. To poročilo pravi namreč samo to, da so trije zunanji ministri razpravljali o tržaškem vprašanju ter se sporazumeli, da bodo nadaljevali s skupnimi napori ter podpirali trajno ureditev ondotnega ozemlja.

Kakor kaže, so se trije zapadni ministri nalašč izognili, da bi se postavili na stran ene ali druge pri tržaškem vprašanju zainteresirane stranke, upoštevajoč pri tem stari pregovor, ki pravi, da je čas najboljši svetovalec. Zato ni londonska konferenca določila nobenega datuma, ko bi smele italijanske čete zasedati cono A, a ni dala tudi nobenega odgovora na jugoslovansko zahtevo po sklicanju štirčlanske konference, ki naj bi razpravljala o tržaškem vprašanju, še predno bi prišlo do izvršitve anglo-ameriške odločitve z dne 8. oktobra. Agencija Reuter je prinesla sicer vest, da so trije zunanji ministri izročili jugoslovanskemu poslaniku Velebitu in italijanskemu poslaniku Brosiju povabilo na petčlansko konferenco, toda ta vest ni bila pozneje uradno potrjena.

Londonska konferenca ni torej spora med Italijo in Jugoslavijo prav nič razčistila, v toliko pa je bila koristna, ker je dala zapadnim ministrom priliko, da so tržaško

vprašanje bolj natančno preštudirali ter izmenjali svoje misli o njem. Drugo bodo poskušali urediti diplomatskim potom.

Ne Italija ne Jugoslavija nista s sibiško zagonečno londonsko izjavo treh zunanjih ministrov posebno zadovoljni ter vztrajata slej ko prej na svojih dosedanjih stališčih: Italija zahteva, da se ji dovoli zasedba cone A, Jugoslavija pa grozi, da se z orožjem v roki upre vstopu italijanskih čet v cono A. Medtem pa ostanejo zavezniske čete še nadalje v Trstu, v veliko veselje večjega dela pristnega tržaškega prebivalstva, ki vidi le v Samostojnem tržaškem ozemlju uresničitve svojih političnih, gospodarskih in verskih teženj.

Volitve v Jugoslaviji

Prihodnji mesec november bodo v vsej Jugoslaviji volitve v republiške in zvezne zbornice.

Na teh volilnih zborovanjih bi moralo ljudstvo samo predlagati kandidate, bodisi v zvezno zbornico kot v republiške svete. Teoretično bi tako bilo mogoče, da bi prišel v poštev kot kandidat tudi kdo, ki ni čistokrven Titov komunist. Toda do sedaj se ni še zgodilo, vsaj v Sloveniji ne, da bi kandidirali koga, ki ga ni predlagala zveza komunistov ali socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije (bivša OF). Tako so n. pr. za Primorsko predlagali za kandidate naslednje partije: Tineta Remskarja, sekretarja CK LMS, Cvetko Vodopivec, Martina Greifa, sekretarja O. krajnega komiteja ZKS Gorica, Mila Vižintina, sekretarja okrajnega zbora SZDL (OF), Mirka Remea, predsednika okrajnega ljudskega odbora ter Borisa Kraigherja, notranjega ministra Slovenije. Za zvezno skupščino pa so predlagali za kandidata Franceta Bevka.

Nedelja Kristusa Kralja

Iz svetega evangelija po Janezu
(Jun 18, 33-37)

Tisti čas je šel Pilat spet v sodno hišo in poklical Jezusa ter mu rekel: »Ti si judovski kralj?« Jezus je odgovoril: »Praviš to sam od sebe, ali so ti o meni povedali drugi?« Pilat je odgovoril: »Sem mar jaz Jud? Tvoj narod in veliki duhovniki so te meni izročili. Kaj si storil?« Jezus je rekel: »Moje kraljestvo ni od tega sveta; ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki bojevali, da ne bi bil izročen Judom; tako pa moje kraljestvo ni odtod.« Rekel mu je tedaj Pilat: »Torej kralj si?« Jezus je odgovoril: »Tako je, kralj sem. Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na svet, da spričam resnico. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas.«

KRISTUS KRALJ - MARIJA KRALJICA

V zgodbah sv. pisma stare zaveze beremo, da so nekaj prišli k velikemu duhovniku Samuelu Izraelci in mu rekli: »Postavi nam kralja, kakor ga imajo druga ljudstva.« Samuel se je nekaj časa branil, uslišati njih prošnjo. Ker mu pa niso dali miru, je šel pred skrinjo zaveze iskat sveta h Gospodu. Ta mu je rekel: »Poslušaj ljudstvo in njegov glas.« In tedaj je Samuel dal Izraelcem kralja Saula.

Kakih tisoč let za tem dogodkom je Gospod Bog poslal Izraelcem novega kralja, onega, o katerem je napovedal Mojzes: »Potem ko mene več ne bo, vam bo Gospod obudil novega preroka, ki bo govoril božje besede...« Toda, kaj se je zgodilo? Ko je ta mož pred Pilatom, ki ga je vprašal: »Ali si ti judovski kralj?« izpričal: »Tako je, kralj sem!« je judovsko ljudstvo prevpilo sodnika z velikanskim hrupom: »Mi nimamo kralja razen cesarja.« »Toda kaj naj naredim s tem, ki trdi o sebi, da je vaš kralj?« je vprašal Pilat. In ljudstvo je zavpilo: »Proč, proč, križaj ga!«

Kako čudno se vloge menjajo. Pred tisoč leti je isto ljudstvo terjalo kralja. Sedaj ko je prišel pravi kralj, krotak in usmiljen, sedeč na osli, ga je zavrglo in poslalo na križ! Tukaj res vidimo ono, kar imenujejo tragiko: usodno napako, ki jo napravi človek in ki ga potem neizogibno pripravi v propast.

To je že vnaprej videl in napovedal kralj David. »Čemu hrume narodi, zakaj si ljudstva prazne izmišljaje? Dvigajo se kralji zemlje in mogočniki zaroto kujejo zoper Gospoda in njegovega Maziljenca: »Zdrobimo njune verige, vrzimo s sebe njune spona!« (Ps. 2). O, potem bomo prosti, svobodni!

Kako se vse to ponavlja v današnjem svetu. Moderni človek se hoče oprostiti vezi božjih zapovedi, potrpati z njimi, da bo svoboden, prost. Čemu zapovedi molitve in božjega čiščenja? Saj nimamo časa za to, mi moramo delati, graditi lepšo bodočnost. Ko so se leta 1950 šli župani ital. mest pokloniti sv. 6. četemu za sveto leto v Rim, je tedanj rdeči župan v Firencah odgovoril, da nima časa, da bi ga izgubljal z molitvijo; on da mora delati. Seveda, če pa je treba božje ime skruniti, sramotiti po časopisih, imajo čas in denar za to.

Nadalje, čemu ostale zapovedi? Ne ubijaj? Če pa imam preveč otrok v družini, kako naj sprejemem še novega? Saj umor še nerojenih otrok ni greh. — Zakaj nam nalagate obveznosti šeste božje zapovedi? To je vendar človeku prirojeno. Teh spon moderni človek ne more več nositi. — Zato jih vidite, kako so vrgli raz sebe vse, tudi zadnjo sled sramežljivosti.

»Zdrobimo njune verige, vrzimo s sebe njune spona!«

Narodi se puntajo, ali Gospod se jim smeje, pravi kralj David. Zakaj v svoji jezi je postavil svojega Sina za njihovega kralja, dal mu je v posest vso zemljo in za dediščino narode sveta: »Vladal jih boš z železno

palico, kot lončeno posodo jih drobil« (Ps. 2).

Ali ste opazili, kako Kristus Kralj to tudi izvršuje? Bil je v Gorici mož, ki se je na nedeljo zjutraj posmeheval otroku, ker je šel k maši. Zvečer je mož že bil mrtev. — Bila je žena, ki ni pustila, da bi prišel duhovnik k umirajoči sestri. Tudi sama ga ni dobila in so jo pokopali brez duhovnika.

In nad narodi? Tudi tu je vidna sodba božja v zgodovini. Kje so vsi

Misijonska nedelja v Gorici

Gotovo ni vernika po celem svetu, da bi ga misijonska nedelja pustila brezbriznega in brezčutnega. Tako je tudi v Gorici razgibala množice vernikov, da so se v velikem številu odzvali vabilu Cerkve po molitvi, žrtvah in darovih za misijone. Zopet smo slišali v stolnici pri slovenski sv. maši naše lepe misijonske pesmi, ki nam s toploto govorijo o veliki misijonski ideji. Ob treh popoldne je bila na Travniku misijonska pridiga. Govornik, č. g. Stanič, nas je s svojo ognjevito besedo navdušil za plemenito misijonsko delo. Po blagoslovu je sledila v Marijinem domu misijonska prireditev, ki pa je bila obenem tudi spominska proslava velike misijonske delavke gđ. Fani Rojčeve. V ta namen se je tudi otvorila in pevski sobi na Placuti misijonska razstava. Človek, ki bi ne poznal gorečnosti in požrtvovalnosti pokojne gđ. Rojčeve za misijone, bi skoro ne verjel, da je ena sama oseba zmogla tako ogromno delo. Preskrbela je Baragov misijon z vsemi potrebnimi cerkvenimi paramenti. Od krasnih alb in roketov, do mašnih plaščev in pluvialov, pa do prtičev in zavese, za vse je pokojna gospodična v obilni meri poskrbela. Sredi vse te lepote in snežne beline pa se smehljala njena slika, kakor bi nam hotela povedati: ljubezen vse premore! Da, njena goreča ljubezen za misijone je to zmogla, zato pa je njena praznina med nami nenadomestljiva.

Po uvodni besedi gospoda voditelja, ki je poudaril pomen misijonske prireditve in proslave gđ. Rojčeve, nam je zbor malih slavčkov iz Marijinega vrta ljubko in pristržno zapel pesmico o Tončku-pastirku. Nastopil je nato dramski odsek Marijine družbe s krasno uspešo petlejanke »Roksana«. Radi bi se pomudili pri vsaki igralki posebej, radi bi jim povedali, kako so bile vse dovršeno doživeti, in kako nepriljeno in naravno so se znale kretati na odr. Pohvaliti moramo predvsem Vido in staro mater, ki sta pokazali vso zlobo in zahrbtnost visoke družbe, ki gre preko

Misijonska nedelja v Trstu

Že šesto leto prireja Duhovska zveza skupni shod naših katoliških organizacij. Prva tri leta se je ta shod vršil vedno v Dolini, od leta 1951 naprej pa vedno v Trstu. V mesto smo ga prenesli zato, da lahko po cerkvenem delu shoda sledi tudi prosvetni del in nam je v ta namen doslej lepo služila velika dvorana Avditorija. Tudi za letos je bila dvorana že rezervirana in tudi pripravljena lepa igra o sveti Ceciliji. Toda prišlo so vmes popolnoma nepotrebne zmešnjave in sedaj je Avditorij za javne prireditve zaprt. Dejansko so s tem ukazom ovirane samo naše slovenske prireditve, ker drugi imajo dovolj prostora v mestnih dvoranh. Našim prijateljem ponovno sporočamo, da bomo uprizarili omenjeno igro v Avditoriju kakor hitro bo zopet odprt.

Kljub tej letošnji pomanjkljivosti pa je naš shod prav lepo potekel. Reči smemo, da je bila udeležba še večja kakor druga leta. Prav vsi udeleženci smo iskreno hvaležni našemu monsignorju dr. Ukmarju za prelep govor in tako domačo, resno in mirno besedo v teh težkih dneh. Priletnemu monsignorju želimo še veliko let ljubelega zdravja z željo da bi svojim Tržačanom še večkrat ob podobnih skupnih praznikih govoril. O skupnem petju moramo reči, da je bilo lepo, le prepočasno smo peli. Tudi se je pokazalo, da ne znamo dobro pesmi »Povsod Bog«. Ker je ta pesem tako lepa in za misijonsko nedeljo pomembna, zato se je le v vseh sku-

preganjalec Cerkve in Kristusa iz zadnjih desetletij? Že večkrat smo v tem listu brali o žalostnem koncu raznih takih sovražnikov božjih. Izpolnjuje se napoved: »Vladal jih boš z železno palico«.

A zakaj je Kristus Kralj kljub vsemu vendarle milostljiv in prizanašal narodom ter vsega ne razbiže, kot bi po svoji hudobiji zaslužili? Zato ker je poleg kralja tudi kraljica. Naša narodna pesem tako lepo pove:

»Za mizoj mladi kralj sedi, v pravo roko svetel meč drži. V pravo roko svetel meč drži: Marija pred sinkom kleči: »Ljubi sin, ljubi sin, ne delaj soda, naj žene sporodijo, se grešnik spokori.«

O, če bi Marije ne bilo v nebesih, bi palica Kristusa Kralja trše padla po naših plečih. Zato pa na današnji dan poleg Kristusa Kralja počastimo tudi Marijo našo kraljico.

vseh mej razsodnosti in pravičnosti, samo da doseže svoje selične namene. Vendar pa mislimo, da ne bomo nobeni igrali delali krivice, če predvsem pohvalimo malo Roksana, ki je s svojim milim nastopom naravnost očarala občinstvo. Izraz njenega obraza, vse njene kretnje so zgornje kot besede pričale, kako se je Roksana živela v svojo vlogo in globoko občutila vso tragiko osvojenega ciganskega otroka.

Bila je cirkuski otrok in po tragični smrti svoje matere jo je vzela k sebi njena stara mati, ker ni hotela, da bi se otrok njenega sina potepal po svetu.

Tako pride Roksana v bogato očetovo družino, kjer je ob prvem koraku naleti na zlobno sovraštvo in zahrbtnost. Da bi se je iznebili, jo pošljejo v zavod. Tu pa jo sprejmejo z vso ljubeznijo in razumevanjem in Roksana je prirojena dobrotar najde tu najugodnejša la. Rada bi tudi ona postala Marijin otrok, kakor so že vse njene sogojenke, a huda bolezen jo priklene na bolniško posteljo. V vročinskih blodnjah se zateče k lurski votlini. Njena velika ljubezen do nebeske Matere bi rada prišla tudi do zunanjega izraza, a nič ne zna, ne peti, ne deklamirati, samo na svoj zadnji labodji ples v cirkusu se spomni in med otožnim izvajanjem tega plesa omahne na klopico in umrje. Nebeška Mati jo vzame k sebi v nebo.

To je v kratkem Roksana zgodba, ki je do solz ganila občinstvo in zapustila v vseh nepozabne vtise.

Poudariti moramo tudi, da so dekleta igrano naštevala same, pod vodstvom svoje mlade režiserke. Zato gre tudi njej vse naše priznanje in zahvala.

Med odmori je s polno paro deloval srečolov, in dobitek je bilo res veliko, da je skoro vsak odnesel najmanj enega.

Na praznik Kristusa Kralja bo ponovitev prireditve in srečolova. Vsi, ki se je niste udeležili, ste pristočno vabljeni. Ne bo vam žal!

pinah prav dobro naučimo. Prijazno se zahvalimo patrom kapucinom, ki nam dajejo že več let na razpolago svojo cerkev za naše skupne shode. Takega božjega miru menda ni v nobeni mestni cerkvi. In tako lepa je, zlasti v oktobru, ko tako primerno uredijo glavni oltar za rožnven-sko pobožnost, ki se ves mesec v tej cerkvi prav pobožno obhaja.

Naš šesti skupni letni shod se je vršil 18. oktobra leta 1953, ko smo Tržačani živeli v veliki stiski in negotovosti. Kakor se v zadnjih dneh opaža v podeželskih farnih cerkvah, tako se je pokazalo tudi na tem skupnem shodu, da so v težkih časih skupne prireditve zelo koristne, vzpodbudne in tudi zelo obiskane. Zelimole, da bi vse naše skupine v novem letu lepo napredovale in da bi drugo jesen zopet obhajali misijonsko nedeljo v pravem miru in polni svobodi. Tako naj nam pomaga dobri Bog po materi Mariji!

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Radijska oddaja

PRI RADIJSKI ODDAJI »VERA IN NAŠ CAS« BO GOVORIL V NEDELJO 25. OKTOBRA OB 9.30 Č. G. JOŽE JAMNIK, KATEHET, O TEMI KRISTUS KRALJ.

ZA KATOLIŠKI DOM

Krašček Albina; Furlan Marija; Kerkoč Ida; Kodolja Julija; Mozetič Lidija; Saksida Marta; Kanonik Fani; Pavletič Helena; Zorn Pepina; N. N.; Ivančič Marija; Hrvatini Agata; Trpin Adela; Batagelj Tončka; Stanta Frančiška; Peršolja Karla; Justina iz Bilj = skupno - lir 27.000.-	Mirko Mužič » - » 700.-
Anton Ciglič, Števerjan » 1.500.-	Karel Klanjšček » - » 1.500.-
	Justina Klanjšček » - » 1.000.-
	Hadrijan Korsič » - » 1.000.-
	Ciril Hlede » - » 500.-
	J. K. » - » 2.000.-
	N. N. » - » 3.000.-
	N. N. » - » 1.000.-

Modra Marijina armada

»Modra Marijina armada« se je začela v Fatimi, njen začetnik je Father Harold Colgan. Namen je z molitvijo in žrtvijo rešiti Rusijo njenega brezboštva. Opira se na Marijino obljubo v Fatimi: »Končno se bo Rusija spreobrnila.« Ta organizacija se imenuje tudi »Združena Evropa«, a ne v političnem smislu, marveč v verskem, v kolikor hoče združiti vse katoličane, predvsem evropske, skupaj s papežem za rešitev Rusije. Podobna je velikim križarskim podvigom srednjega veka in kliče vsa marijanska gibanja k združitvi za veliko nalogo sedanjosti: uničevanje brezbožnega komunizma. Kakor vojaki posameznih dežel branijo svojo zemljo, tako »Modra Marijina armada« kliče vse marijansko navdihnjene kristjane, da se združijo in branijo ter rešijo svet pred brezbožnim komunizmom. Papež imenuje Marijo »Zmagovalko v vseh bojih za Boga«. Ona je torej vodnica teh bojev.

Prvo orožje te armade je dnevna molitev rožnega venca. Pri slehernih prikazanjih Marija poudarja to molitev. V Fatimi pa jo postavlja kot pogoj za rešitev Rusije in pomirjenje sveta. Rožni venec je imel v zgodovini Evrope velik pomen. V septembru 1951 je sedanji sv. oče trdil: »Gotovo ni samo enega načina molitve, da si izprosimo rešitve. Mislimo pa, da je rožni venec najboljši in najbolj učinkovito sredstvo.« Kakor je David stal pred Goliatom,

tako stoji danes Evropa pred komunizmom. Pred oboroženim in orjaškim Goliatom David pozna samo eno sredstvo. Cerkve ima pred komunizmom tudi eno najbolj učinkovito sredstvo: rožni venec in resnice.

Drugo orožje za spreobrnitev Rusije je pokora. Marija jo izredno zahteva. Tako v La Sallette in v Lurdu. Pri zadnjem prikazanju, 13. oktobra 1917, je rekla Marija: »Jaz sem Kraljica rožnega venca... Nadaljujte in vsak dan molite rožni venec. Ljudje pa naj se poboljšajo in prosijo za odpustanje svojih grehov, naj več ne žalijo Gospoda, ker je že itak vse preveč žaljena.« V zvezi s pokoro je združeno zadoščenje: Marija pa tu podaja novo sredstvo zadoščenja: Čiščenje njenega brezmadežnega Sreca in pobožnost peterih prvih sobot.

Kot zunanje znamenje vdanosti Mariji se priporoča nošnja karmelskega škapulirja. Papeži so ga nosili, Marija ga je pri zadnji prikazni v Fatimi tudi nosila. Lucija poudarja, da je Marija pokazala na škapulir ter dejala: »Rožni venec in škapulir sta neločljiva.« — Tudi če ne moremo nositi škapulirja, moliti moremo vedno za spreobrnjenje Rusije, za odvrgitev komunistične nevarnosti od tam, kjer je še ni, pa tudi za njen poraz tam, kjer se je komunizem že zasedel. Bog hoče tako, Marija nam je to pot pokazala.

Iz življenja Cerkve

Spomenica poljskih škofov

Sedaj je znano besedilo memorandum, ki so ga poljski škofje poslali 18. maja t. l. poljski vladi. V listini škofje izjavljajo, da so pripravljene okrepiti sodelovanje Cerkve z državo na osnovi sporazuma iz l. 1950; toda da raje osebno prevzamejo sleherni trpljenje, kakor da bi dovolili, da bi postala katoliška Cerkve pasivno orodje v rokah države.

V nadaljnjem škofje protestirajo proti neprestanemu vmešavanju države v notranje cerkvene zadeve, potem nadaljujejo: V interesu vsega poljskega naroda zahtevamo, da marksistični vodje zmanjšajo preganjanje Cerkve in vere v deželi.

V odnosu do tako zvanih patriotičnih duhovnikov škofje izjavljajo, da so vsi ti duhovniki nevredni in da zato nikakor ne morejo biti uporabljeni kot vir razkola med duhovščino.

Ta memorandum poljskih škofov njihovi vladi dovolj osvetljuje prave razloge aretacije poljskega kardinala Vyzsynskega.

Jezuit član razsodišča delavskega spora

Predsednik Eisenhower je imenoval jezuita patra Dennisa Comeya za člana razsodišča v vprašanju stavke pristanišnih delavcev. Zaradi tega štrajka nad 90 članov cerkvene hierarhije in duhovščine iz Sever-

ne Amerike ni moglo pravočasno priti v Rim k blagoslovitvi novega severnoameriškega kolegijskega kolegija.

Taborišča katol. duhovnikov v Rusiji

V gorah Urala pri Sverdlovsku so še danes taborišča za duhovnike — vojne ujetnike. Tako sporočajo romunski vojni ujetniki, ki so se vrnili v domovino. Vest je prinesla agencija KNA. V taborišču je še okrog 50 katoliških duhovnikov, ki so po večini po narodnosti Romuni, nekaj je tudi Hrvatov in Slovkov. Ti duhovniki so povsem izolirani od svojih sonarodnjakov ter jim je tako onemogočen nanje kakršen koli vpliv.

Kanonik Šimenc v Ljubljani zaprt

Iz »Slov. poročevalca« zvemo, da so oblasti v Ljubljani znova zaprle stolnega dekana Josipa Šimenca. Prej je bil že enkrat obsojen na štiri leta strogega zapor, lani pa na 4 tisoč din kazni »zaradi sovražnih izpadov v pridigah«. Sedaj ga »Slov. poroč.« obtožuje podobnih prekrškov, ko piše: »V svojih pridigah je (Šimenc) govoril, da bo narod brez vere slej ali prej poginil v notranji gnolobi.« Zato, zaključuje »Poročevalca«, »naj odgovarja pred ljudskim sodiščem!« (Slov. poroč. 14. okt. 1953).

Obvestilo č. gg. duh. goriške nadškofije

Nadškofijski ordinariat v Gorici
Št. 2465/53.

14. oktobra 1953.

V prihodnjih mesecih bo vodil prevziseeni g. nadškof osebno duhovne mesečne obnove za vse svoje duhovnike.

V ta namen je določil, naj se v določenih dneh zberejo gg. duhovniki raznih dekanij na skupno duhovno obnovo. In sicer:

1. Za vse mestne duhovnike in za vse č. gg. iz dekanije sv. Andreja bo mesečna obnova v cerkvi sv. Karla v bivši bogoslovni vsakikrat ob 16. uri ob dnevih, ki so že označeni v našem cerkvenem kalendarju (Ordo), to je 19. novembra in 17. decembra t. l.

Po drugih dekanijah sedežih pa se bodo duhovne obnove vsakikrat začele ob 9. uri zjutraj in se končale okrog 11. ure, in sicer:

2. za dekanijo Gradiška dne 29. oktobra.

3. za dekanijo Devin in Tržič v Trzinu dne 5. novembra,

4. za dekanije Cervignano, Aquileia, Fiumicello, Grado in Visco v Cervignanu dne 12. novembra.

5. za dekanijo Krmin v Krminu dne 19. novembra t. l.

Udeležba je za vse gg. duhovnike strogo obvezna. Ako bi bil kdo nepričakovano nujno zadržan, mora to sporočiti pismeno Prevzisenemu.

Izšla je v Rimu knjiga pesmi
Rafka Vodeba

KAM POTUJEJO OBLAKI?

krasna bibliofilska izdaja opremljena z izbranimi lesorezi
prof. Alekse Ivančeve

Dobite jo v slovenskih knjigarnah
v Trstu, Sesljanu in Gorici.

Zapadne velesile povabile Moskvo na štirčlansko konferenco

Trije zapadni ministri so na londonski konferenci razpravljali tudi o odgovoru na zadnjo noto Sovjetske zveze, s katero se je ta izmaknila povabilu na konferenco v Laganu, obenem pa predlagala štirčlansko in petčlansko konferenco, ki bi se je morala udeležiti tudi rdeča Kitajska. Na to sovjetsko noto so odgovorile zapadne velesile s povabilom na novo konferenco v Laganu, ki bi morala razpravljati o nemškem in avstrijskem vprašanju in ki naj bi se vršila 9. novembra.

Zapadna nota poudarja, da bi mogel tak sestanek rešiti vprašanje o evropski varnosti. Zapadne velesile so namreč zadnje čase precej razpravljale o tem, da bi dale Sovjetski zvezi posebne garancije glede njene varnosti, toda na predlog Nemčije so to svojo misel zaenkrat opustile. Zapadna Nemčija ne mara namreč garantirati sedanjih krivičnih vzhodnih mej ob Odr in Niši. Če bi namreč ostale te meje, bi izgubila Nemčija ozemlje, na katerem

je živel pred zadnjo svetovno vojno kakih deset milijonov pristnih Nemcev, od katerih je ostalo tam le milijon ljudi, medtem ko so se morali ostali izseliti na zapad, oziroma so izgubili svoje življenje v zadnji vojni.

Sedanja poslanica zapadnih velesil ne zahteva, da bi se na predlagani konferenci razpravljalo o vsememškimi volitvah, kot se je to zahtevalo v prejšnji poslanici, ampak pravi, da bo na tej konferenci imela Sovjetska zveza vso možnost, da izrazi svoje stališče o vseh vidikih nemškega in avstrijskega vprašanja.

Na zahtevo Sovjetske zveze, da bi bila tudi rdeča Kitajska pripuščena na konferenco, so odgovorile velesile, da bodo p azijskih problemih, ki zanimajo komunistično Kitajsko razpravljali tako in tako na konferenci o Koreji in v ZN. Vendar velesile niso izključile možnosti, da bi prišlo kdaj pozneje do konference, ki bi se je udeležila tudi rdeča Kitajska.

Drugi slovenski socialni dan v Argentini

(Nadaljevanje in konec)

Po referatih omenjenih v zadnji številki, je sledil obširen referat g. Maksa Jana, ki je razložil, kakšne so bile možnosti gospodarske osamosvojitve nekdanj v domovini. Referent je v svojem referatu navajal vrsto silno zanimivih statističnih in drugih podatkov, s katerimi je nazorno prikazal, kakšne in kolikšne so bile ovire, da bi se mogel slovenski bajtar ali delavec povzpeti do gospodarske samostojnosti. Navajal pa je tudi zglede, ki so pokazali, da so celo v neugodnih razmerah vztrajni in sposobni ljudje dosegli velike uspehe. Posebno se je gospodarski razmah kazal pred vojno v domovini v obrti, pa tudi industriji in trgovini.

Gospod Rudolf Smersu je v svojem referatu poročal o tem, kakšne so možnosti gospodarske osamosvojitve slovenskih izseljencev v drugih državah, kjer so se naselili v večjem številu. Omenil je, da so povsod, razen v nekaterih evropskih državah, ki so goste naseljene, te možnosti dokaj velike. Pri tem se je podrobneje dotaknil gospodarskih in pravnih pogojev, ki obstajajo v raznih ameriških državah, zlasti v Kanadi, USA in Argentini ter tudi v Avstraliji v pogledu gospodarske osamosvojitve.

O značaju dela in o njegovih tvarnih in psiholoških pogojih v Argentini je predaval g. Horvat Avgust. Zanimivo so bile njegove ugotovitve o tem, kako domačin — criollo — gleda na tuje naseljence. Na splošno jim ni sovražna, gleda pa v njih uvoženo delovno silo in se veseli napredka, ki ga ta sila prinaša.

Veliko zanimanje je vzbudil pri zborovalcih referat g. Jožeta Mavriča, ki je dalj časa mnogo dela na tem, kar je bil predmet socialnega dne. Zelo konkretno je obravnaval o potrebi in o možnosti naše gospodarske osamosvojitve. G. Mavrič je znal kot strokovnjak in izkušen praktik v gospodarskih vprašanjih. V uvodu je navajal vse, kar nas prepričuje, da je za nas gospodarska osamosvojitev resnično potrebna. Lahko rečemo nujna, ako hočemo izpolniti naloge, ki jih imamo kot Slovenci

v tujini. Nato je podrobno obrazložil vse možnosti, vse težave, vso tozadevno zakonodajo v Argentini za razne gospodarske panoge, ki prihajajo za nas v poštev. Njegov referat se je nanašal seveda le na razmere v Argentini, kakor je bil tudi celoten program socialnega dne namenjen predvsem v Argentini živečim slovenskim izseljencem. Odlično zasnovan referat g. Mavriča je bil zaključen z ugotovitvijo, da moramo z organiziranim in smotrnim delom doseči ne le ustanavljanje individualnih podjetij, ampak tudi skupne gospodarske ustanove. Take ustanove ne bodo pomagale samo posameznim rojakom pri njihovem prizadevanju za osamosvojitev, ampak bodo vso slovensko izseljensko skupnost v Argentini še bolj trdno povezale in jo kot celoto napravljalne močno in neodvisno.

V koreferatu je g. Božo Fink govoril o težkem položaju slovenskega izobražena v Argentini, ki v svoji stroki skoraj ne more najti nobene možnosti, da se uveljavi in osamosvoji. Nakazal je tudi pot dolžnosti slovenskega izobražena, da bo kot tak tudi v tujini našel trdnost in čimvečjo samostojnost.

Zborovalci so poslali z zborovanja tudi pozdrave prevzvišenemu g. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, nadškofu Solariju in predsedniku slovenskega Narodnega odbora g. dr. Mihi Kreku.

Na koncu so zborovalci z odobravanjem sprejeli resolucijo in tudi izvolili poseben pripravljalni odbor za izvedbo te resolucije. S to resolucijo je bilo sklenjeno, da se bo osnoval poseben Gospodarski svet, katerega naloga bo, da z organiziranim delom pripomore do čimvečje gospodarske osamosvojitve Slovencev v Argentini in do čimprejše ustanovitve potrebnih skupnih gospodarskih zavodov.

G. Markez je nato zaključil naš drugi slovenski socialni dan, ki je res lepo potekel. Daj Bog, da bi bili uspehi tega zborovanja res čim boljši!

Poslušajte versko uro na radiu Trst II. vsako nedeljo ob 9,30!

WILHELM HÜNERMANN:

38

Oče Damijan

Groza je spreetela duhovnika. Da, to je bil pekel, pekel na Molokaju. Nato pa se je sklonil k umazanemu, ostudnemu, smrdljivemu možu, ga vzel na svoje močne roke in ga nesel v lastno kočjo.

»Jaz ne potrebujem strehe, dokler so ti siromaki brez krova!« si je rekel. Zdaj je bil resnično ubog in siromašen kakor Gospod, ko je bival na zemlji. Ni imel prostora, kamor bi bil glavo položil. Ničesar ni prinesel s seboj kakor brevir, križ in najpotrebnejšo cerkevno posodo. Legel je pod pandanusovo drevo poleg cerkve. Iz travnatih koč je prihajalo kričanje in krolot govah. Od nekod so se slišali skrivnostni glasovi hula-pobna. Okoli visokega plamena so plesali pijani gobaveci na čast poganski boginji Laka. Do srede noči je trajal hrup. Sele ko se je blede jutro privleklo čez zemljo, se je zgrudila ena za drugo teh gnusnih, plesočih postav, opotekajoč se, poleg ugašajočega ognja.

To je bil Molokaj!

»O Bog, daj mi moči!« je iskreno molil misijonar.

POTNI PRT VERONIKE

Drugi dan je Damijan v rdečem mašnem oblačilu pristopil k oltarju, da bi prvič daroval daritev miru v peklu na Molokaju. Bil je praznik mučenca Pankracija, svetniškega dečka, ki je žareč od veselja stopal v cesarsko areno, da se ode ne v škrlatni plašč lastne krvi kakor v praznično oblačilo. Na čast temu hrabremu dečku je duhovnik danes oblekel rdeč mašni plašč.

»Kako veličastno je kraljestvo božje, v katerem so že otroci junaki!« si je tolažiljivo mislil misijonar. Nato je molil: »Ljubli sv. Pankracij, danes nosim tvoje oblačilo. Daj, da ga bom vredno nosil!«

Pričela se je sveta maša.

»Introito ad altare Dei — Pristopil bom k oltarju božjemu!« je šepetaje molil duhovnik.

»Ad Deum, qui laetificat inventum meum!« — K Bogu, ki razveseljuje moje mladost!« je ministrant s težavo spravil

Sv. oče je otvoril novi ameriški zavod

Pretekli četrtek je sv. oče osebno blagoslovil in izročil svojemu namenu novi veliki zavod za bogoslovce severnoameriških škofij. Za to priliko se je zbralo v novem zavodu 15 kardinalov, čez 40 škofov ter drugih visokih cerkvenih prelatov, kakor tudi veliko poslaničnikov in diplomatov pri sv. stolici. Sv. oče je pred blagoslovitvijo v novi kapeli imel nagovor na zbrane, v katerem je najprej spomnil na januar pred 93 leti, ko je njegov prednik takratni papež osebno otvoril novi zavod za Severno Ameriko. Vsa leta, ko se je novi zavod gradil, je papež sledil delom, danes pa more osebno videti uspehe tega dela. Zavod je sad trdega dela in težkih žrtve severnoameriških škofov, pa tudi vernikov. Zato imajo mladi seminaristi, ki v njem dobivajo zatočišče v letih študija, veliko odgovornost, da postanejo res dobri duhovniki. Duhovnik je posrednik med svetom stisk in nebeskim kraljestvom miru. Poslanec Kristusov, čuvaj božjih skrivnosti, ima v sebi božje poslanstvo in moč. Duhovnik je nadaljevalec božjega dela Kristusovega na zemlji, da duše vodi k Bogu in Boga prinaša dušam. Sledce Kristusovemu zgledu mora duhovnik sebe uporabiti v neprestani žrtvi samega sebe Bogu. Duhovnikovo življenje ni življenje komoditete, marveč trdega dela za duhovno rast božjega kraljestva. — Pripadamo vojskujoči se Cerkvi — je nadaljeval sv. oče —, ker njeni sovražniki jo skušajo uničiti. Ne samo v preteklosti, tudi danes se drznejo sovražniki božji in krščanske kulture napadati božje in človeške pravice. V tem boju nikomur ni prihranjena bitka. V svobodi, kjer božja beseda ni zavezana na molk, je krščanska družina tako duhovnikov kakor vernikov narasla, iz misijonske dežele je nastala Amerika kakor semenišče za druge misijonske zemlje. Edinost vseh v vojskujoči se Cerkvi zahteva od vsakogar heroičnega duha povsod in vselej. Duh močnega tudi pri najnavadnejših delih mora prevevati vsako duhovniško dušo. Na koncu svojega nagovora je papež klical varstvo Marije vnebovzete, ki je glavna patrona lepe velike nove kapele zavoda.

Novi ameriški kolegij leži na najlepši točki janikulskega griča ter more dati prostora 311 semeniščnikom, ima veliko kapelo in več kript s številnimi oltarji, ki so darovi raznih ameriških škofov.

Durkin — veliki borec za socialno pravičnost

Bivši minister za delo v ameriški vladi predsednika Eisenhowerja je bil 59-letni demokrat Martin Durkin. Pred nedavnim je odstopil in ob tej priložnosti mu je predsednik Eisenhower poslal prisrčno zahvalo, v kateri je med drugim tudi zapisal: »Pogrešali Vas homo in se spominjali Vašega dela. Vaša sposobnost in bogata izkušnja sta bili edinstveni.« Da je ta zahvala zares iskrena, smemo verjeti, zlasti če upoštevamo, da je bil prav Martin Durkin tisti, ki je pripravil pol dolgih mesecev dela 19 zakonskih dodatkov za revizijo Taft-Hartleyevega delavskega zakona, ki omejuje pravice ameriških svobodnih sindikatov do stavk. Durkinove popravke je Bela hiša že sprejela in predsednik Eisenhower jih je v začetku letošnjega leta vključil v svojo zgodovinsko poslanico Kongresu.

Martin Durkin pričinja vsak dan s sv. mašo in sv. obhajilom. Pravi, da natančno pozna papeške socialne okrožnice, zlasti »Rerum Novarum« Leona XIII. in

»Quadragesimo Anno« Pija XI. Skozi 9 let popreje, ko je v novi Eisenhowerjevi vladi stopil na čelo ministrstva za delo, je bil predsednik Mednarodne sindikalne zveze kleparjev in vodovodnih instalaterjev, ki ima 225.000 članov. Njegov oče je bil irski priseljenec, ki je imel vsega skupaj osem otrok. Sam ima tri sinove in vsi so vzgojeni strogo katoliško. Tretji, 19-letni John, je pred nedavnim stopil v trapistovski samostan.

Eden poslednjih Durkinovih uradnih nastopov, ki lepo kaže njegovo izrazito katoliško usmerjenost, je bil na ameriški dan dela. Po slovesni službi božji v cerkvi Presv. Srca v Washingtonu je Durkin pristopil k velikemu kipu kardinala Gibbonsa in položil venec predenj.

»Kardinal Gibbons«, je rekel ob tej priliki Durkin, »je bil mož velikega merila,

ki se je upal priznati, da vlada socialna krivca na svetu, ko je bilo za tako priznanje še potrebno osebno junaštvo. Njegovi govori v obrambo delavskih pravic, da si lahko ustanavljajo svoje lastne sindikate, so jasno opredelili socialno stališče Cerkve še predno je papež Leon XIII. s svojo okrožnico dal tako izrazito smer stališču Cerkve do socialnega vprašanja. Danes smo ponosni, ko lahko govorimo o vodstvu katoliške Cerkve na področju socialne pravičnosti... Vse preveč smo bili navajeni, da smo na marksistični očiček, da je vera opij za ljudstvo, ostajali le nemi. Danes pa lahko s ponosom pokažemo na prizadevanje Cerkve v korist delavskega stanu, od kardinala Jamesa Gibbonsa dalje. Cerkve je zavrnila komunistični nauk, razkrinkala njegovo laž in njegova zlagana razkrajajoča načela.«

GOSPODARSTVO

Pšenična setev

V zadnji št. našega lista smo v člančiču »Številke — ne besede« povedali, kakšen dobiček je imel od gnojenja z umetnimi gnojili Russi Alojzij v Škocijanu ob Soči, torej prav blizu nas. Navedli smo tudi količine umetnih gnojil, ki jih je uporabil. Zadovoljiv uspeh oziroma obilen pridelek pšenice pa ne zavisi samo od količine uporabljenih umetnih gnojil. Umetna gnojila sama na sebi niti ne koristijo, če ni v zemlji tudi dovolj humusa — črnice, ki izvira od hlevskega gnoja oziroma od organskih snovi, ki v zemlji razpadejo.

Obilen pridelek pšenice pa ne zavisi samo od gnojenja. Izpolnjeni morajo biti drugi predlogi, ki so:

1. **Pravilno pripravljena zemlja.** Pod tem razumemo, da mora biti zemlja čim globlje preorana, da je čim debelejša plast rodne zemlje, v katero pšenična rastlina poze svoje korenine. Poleg tega mora biti njiva pravočasno preorana. Ne dela prav, kdor takoj za plugom seje. Tako ravnanje je opravičljivo samo v slučaju nujne sile, ki pa ne bi smela gospodovati v pravilno vodenem gospodarstvu, ki mora predvidevati vse slučaje. — Če kdo hoče sejati pšenico po deteljšču, bi moralo biti to že davno preorano. Svetujemo, da sveže preorano deteljšče »prihranite za setev koruze.

2. **Odgovarjajoča sorta in pravočasna setev:** Pri nas se v splošnem prepozno seje pšenico, saj jo nekateri sejejo komaj v drugi polovici novembra in celo začetkom decembra. Kdor tako pozno seje, naj seje sorte, ki so za to primerne. Sem spadata sorti staroznana »mentana« in »tevere«. Druge sorte pa ne smemo sejati tako pozno.

Predvsem ne smemo sejati tako pozno sorto »San Pastore«, ki postaja pri naših kmetovalcih vedno bolj priljubljena in tudi opravičeno. Saj uspeva v najrazličnejših legah in zemljah, visoko povrne stroške za obilno gnojenje, dobro kljubuje napadam rje in ne poleže. Trenutno je sorta »San Pastore« za naše kraje najbolj priporočljiva, z izjemno malo rodovitnih zemelj, kjer je na mestu še vedno »mentana«, a sveže selekcionirano seme in ne naša domača, že izbaštardirana »mentana«.

Kdaj sejati? Sorto »San Pastore« moramo sejati tekom oktobra meseca, prav v izrednih slučajih raztegnemo setveno dobo še v prvo polovico novembra.

3. **Pravilna setev:** Ta mora biti primerno gosta, seme pa v odgovarjajoči globini. »San Pastore« bo pravilno gosta, če posejemo vsakih 100 m² zemljišča z 2 kg semena (na furlansko njivo 70 kg).

Setev samo pa moramo izvršiti s sejalko. Le na ta način imamo jamstvo, da je setev enakomerna in da pride vse seme v primerno globino (3 cm). Ročno setev bi morali ukiniti, ker še tako izvežban sejalce ne bo razdelil semena tako enakomerno kot stroj, še manj pa bo mogel poskrbeti za to, da pride seme v pravilno globino. Če smo sejali pšenico v suho zemljo, je priporočljivo, da njivo prevlečemo z njivskim valjarjem, ki seme nekoliko pritisne v zemljo.

4. **Pravila nadaljnja nega:** Sem spada uničevanje plevela in navrhno gnojenje s solitrom. O poslednjem bomo že pravočasno pisali.

Mnogo mleka pozimi

ti bo dala krava samo v slučaju, da ji ne dajete mrzle vode, temveč malo mlačne. Take vode bo žival največ popila in ne bo rabila lastne »oplate« — s tem pa svojih sil — za ogretje mrzle vode. Krava mlekarica pa potrebuje zelo mnogo vode, saj nam z vsakim litrom mleka vrne skoraj liter vode. Pozimi pa potrebuje krava več vode kot poleti, ker ne dobiva sočne in na vodi bogate sveže krme. Čim bolj suho krmo žival dobiva, tem več vode ji moramo nuditi.

Kmečko bolniško zavarovanje

Že prejšnjemu parlamentu je bil predložen zakon o tem vprašanju in poslanska zbornica je zakon odobrila. Ker pa mora biti vsak zakon odobren od celega parlamenta, to je od poslanske zbornice in senata, in ker je bil slednji prej razpuščen, kot je vzel zakon v pretres, je izgubil od poslanske zbornice že odobreni zakon vsako veljavo.

Isti zakon je sedaj predložen kot zakonski predlog novemu parlamentu.

Nad 100.000 traktorjev

dela danes v Italiji. Koncem l. 1951 jih je bilo okoli 80.000, tekem l. 1952 je bilo vključenih novih 17.895, letošnjo pomlad pa je bila prekoračena številka 100.000. Seveda je večina traktorjev v severni Italiji, v južni in na otokih pa so zelo redki.

Zadružništvo v Italiji

Po zadnjih statističnih podatkih je v Italiji 28.000 zadrug, in sicer 6.000 konsumnih, 5.000 delovnih, 6.000 kmečkih predelovalnih (največ mlekarne, vinarske zadruge, itd.), 2.000 izsuševalnih in namakalnih, vodnih, 6.000 stavbnih, 600 prevoznih, 1.000 denarnih, 300 ribarskih, 1.000 drugih, različnih.

oltarju božjem se vsaka žrtev spremeni v veselje.

Vedno več gobavev se je prerivalo okrog oltarja. Mnogi so težko in živzgaajoče sopli. Neznosen smrad strolhnelih udov in gnojnih ran je napolnil cerkev. Pater je čutil strupeni diih smrti, ki je kakor pest grabila za njegovo grlo, da bi ga zadušila. V daritveni kelih je vлил kapljico vode v vino.

»Vzemi mojo kri, vse moje življenje v svoj kelih, o Gospod!« je molil v sre. »Naj bo moja daritev kapljica vode v morju tvoje dragocene krvi!...«

Vedno več vernikov je prihajalo v cerkev, vedno neznošnejši je postajal vonj po trohnoh!

»Da bi le enkrat, dvakrat dihnil v svežem zraku!« si je zaželel pater. »Samo za hip v prostost! To presega moje moči!« Nato pa se je spet z nadčloveško močjo zbral.

Ne, noče zbežati z gore Golgote, niti za hip ne. Gobaveci bi dvomili nad njegovo ljubeznijo, če bi zapustil oltar. Ali ni Gospod prav tako prenašal diih smrti ob odprtem Lazarjevem grobu? Ali ni Gospod

vzdržal v vseh mukah smrti? Ne, ni hotel biti slaboten.

Damijan de Veuster se je globoko sklonil in govoril besede spremenjenja. Nato je dvignil Telo Gospodovo in zlati kelih visoko v jutranjo luč. Glava ga je bolela, kot bi bila ovita s trnovo krono. Rdeče oblačilo je bilo kot en sam plamen, ki je ovijal njegovo telo. S tresočo se roko je dvignil kelih, kot bi z Odršenikovo krvjo daroval kri lastnega sreca, muke te ure in vse bolečine, s katerimi ga bo blagoslovil ta otok...

Vztrajal je pod križem na Golgoti. Razlomljeno je ležalo Telo Gospodovo v zlati pateni na platnemem priču. Globoko se je sklonil duhovnik nad razdeljenimi podobami. V belem kruhu se je skrival Križani. To je misijonar veroval trdno in neomajno. A kaj je bilo to?

Pred duhovnikovimi očmi so plapolali rdeči krogi in se je vrtelo tisoč gorečih meglic. Ze ni več videl podobe kruha, ne patene in ne keliha. Videl je samo beli prt, korporal. In iz žareče megle se je prikazalo obličje in se odražalo na belem prtju: razbičano, spačeno, polno tvorov in

Z G O R I Š K E G A

V nedeljo na praznik Kristusa Kralja bo v dvorani Mar. družbe ponovitev

MISIJSKE PRIREDITVE

z bogatim srečolovom.

Na sporedu je mična romantična igra v petih slikah Roksan. — Začetek ob 4.30. Vstop z vabili, ki jih dobite pri vodstvu Družbe ali v trgovini Kosič. Vabljeni vsi!

Zahvala

Vodstvo dekl. Mar. družbe v Gorici se iskreno zahvaljuje vsem, ki so tako velikodušno prispevali za nedeljski misijski srečolov. Ljubi Bog naj vsem obilo povrne.

Teden Rdečega križa v Gorici

V tednu Rdečega križa so nabrali v Gorici več kot 250.000 lir prostovoljnih prispevkov. Največ so darovala goriška podjetja in banke, mnogo pa tudi posamezniki. Teden nabiralne akcije so zaključili v nedeljo z veliko športno manifestacijo na Battistijevem trgu. Bila je to svojevrstna avtomobilska tekma preko ovir in z raznimi akrobatičnimi vajami, ki so jih med tekmo izvajali avtomobilisti. Manifestacija je privabila obilo Goričanov, ki so z izredno dobro voljo sledili zabavni tekmi goriških avtomobilistov.

Televizija v Gorici

Televizija je prodrla tudi do našega mesta in si sedaj že utira pot med najpremožnejše Goričane. Prvo televizijsko anteno je postavil na terasi svoje vile trgovec Perco. Druga antena pa je bila te dni postavljena na goriškem gradu in v nedeljo sta oba sprejemnika žela prve uspehe. Vendar so ti poskusi za Gorico precej tvegani, saj je najbližja oddajna televizijska postaja oddaljena od Gorice 360 km; družba RAI pa jamči dober uspeh televizijskih sprejemnikov le na razdaljo 90 km. Ko bo dokončana televizijska postaja na Monte Venda, se bo položaj za goriške ljubitelje tega dragega športa zboljšal, ker je Monte Venda oddaljen od Gorice le 160 km. Poln uspeh goriških televizijskih aparatov pa bi bil zagotovljen, če bi postavili televizijsko postajo na našo Kalvarijo.

Tečaj angleščine za begunce

Zadnji teden meseca okt. se bo pričel brezplačni pouk angleščine za begunce. Če bo dovolj prijav, bosta otvorjena dva tečaja: prvi začetni, drugi izpopolnjevalni. Prijave sprejema č. g. M. Komjanc na uradu in na domu — Via Brigata Pavia št. 38 — tudi telefonično št. 32-08.

Tečaj za radiotelegrafijo

Na državni tehnični industrijski šoli v Bibbieni je možnost vpisa v enoletni tečaj za radiotelegrafijo (Corso di preparazione per il conseguimento del Certificato Internazionale di Ufficiale R.T.). Tisti, ki na koncu tečaja izdelajo in potem uspešno napravijo državni izpit, imajo možnost, da dobijo službo ali kot oficirji radiotelegrafisti pri paroplovnih in zrakoplovnih družbah, ali pri radijskih postajah, ali pri raznih radiotehničnih in radiofoničnih družbah, ali pa pri pošti, železnici, kvesturii, ministrstvih itd.

Za vpis je potrebna vsaj diploma nižje srednje šole (tudi strokovne šole); starost vsaj 17 let in ne preko 40 let; potrdilo, da je prosilec nezakazan; potrdilo o plačanih šolskih taksah.

gnojnih ran! O Bog, kakšen obraz! To je gobavost! Ohliče gobaveca! Oči so mu gorele od muke! Gnusna zatekla usta so hotela krikniti ob bolečine.

»Potni prt Veronike!« je stokal duhovnik. A glas, tisti glas, ki ga je slišal v odločilnih trenutkih svojega življenja, mu je govoril:

»Damijan de Veuster, ali me poznaš? Poznaš me v čistih, jasnih podobah kruha in vina. Ali me poznaš tudi tako? Ali me poznaš v svojih strnih, pohabljenih, obupanih otrocih? Ali me poznaš v gobavecih na Molokaju?«

»Agnus Dei! Jagnje božje!« so jecljale blede misijonarjeve ustnice. »Jagnje božje, daj nam svoj mir!«

Opotekajoč se je duhovnik po sveti mazi zapustil oltar. In vendar je v tej uri prejel moč, ki jo je potreboval v boju zoper grozo na tem otoku prekletstva.

Še isti dan je misijonar obhodil naselbino Kalavao, vas trohnohe. Začel je v lastni kočii, iz katere se mu je zarezal nasproti gobavee, katerega je bil prejnjji dan pobral na poti. Brezustnična usta,

čas za vpisovanje je do 31. oktobra t. l.; tečaj se bo začel 5. 11. 1953 in bo trajal do 10. 7. 1954; državni izpit bo v mesecu septembru prihodnjega leta v Rimu.

Za vsa ostala podrobna in natančnejša pojasnila se obrnite na ravnateljstvo slov. strokovne šole v Gorici, ul. Randaccio 22, ali pa direktno na Scuola Tecnica Industr. Ital., Bibbiena (Arezzo).

Števerjan

Pretekli teden smo dobili v našo faro č. g. kaplana Hilarija Cotiča. V Števerjanu je sicer že staro kaplansko mesto, kar pa sega spomin živečega rodu se nikdo ne spominja na to. Novemu g. kaplanu želimo med nami veliko božjega blagoslova!

Štandrež

Zadnjič enkrat smo se pritožili zaradi slabega stanja ceste iz Roje proti Štandrežu. Sedaj so to cesto vendar začeli popravljati. Za vodovod pa skrbi Bog z dežjem.

PASTIRČEK bo prinašal skozi vse šolsko leto lepo povest: **Med Indijanci.** — Pa tudi druge mične zgodbe. **Naročite ga!**

PASTIRČEK izide prihodnji teden. **Poverjenikom pošljemo kot lansko leto, če ne dobimo drugačnega obvestila.**

Uprava Pastirčka

S T R Ž A Š K E G A

Tečaji angleščine na Opčinah

Pod okriljem Zvezniške čitalnice v Trstu se vršijo brezplačni tečaji angleščine (začetniški, nadaljevalni in konverzacijski) na Opčinah v šoli vsak torek in petek od 19. ure naprej.

Teh tečajev se lahko udeležuje vsak, ki se zanima za angleški jezik.

Zakaj učenjak veruje v Boga

(Nadaljevanje)

TRETI RAZLOG: V živalskem svetu je vse tako modro urejeno za njihov obstoj, da nam vse govori o Stvarniku, ki je v najmanjšo živalco položil nagon samoohranitve in samoohranitve.

Pomislimo samo na ribe, ki jim pravimo losos. Potem ko so leta preživele v morju, se vrnejo v reke, kjer so se rodile, in če bi jih kdo siloma položil v drugo reko, bi se tega takoj zavedle. Nobena ovira jih ne ustavi in še čez slapove si utarajo pot navzgor. Še skrivnostnejše je življenje jegulj, ki so jih vse reke in jezera polne. Ko dosežejo svojo zrelost, se napotijo na tisoče in tisoče kilometrov dolgo pot, da dosežejo morske globine blizu Bermudov. Tam se razmnožijo in poginejo. Komaj rojene jegulje, ki ne vedo nič o skrivnostnem življenju vodá, se v trumah viračajo v reke in jezera od koder so izšli ničovi starši. Kdo jih vodi na njihovi brezkončni poti? In vendar niso še nikoli našli evropske jegulje v ameriških vodah, ali pa nasprotno. Kako čudovito urejeno je življenje čebelic, mravelj, ptic seliv, ki prelete brez kompasa in brez vodnikov viharja morja, samo da dosežejo svoja gnezda.

Kakšno bi bilo življenje živali, če bi jim

čut za skupnost in samoohranitev, če bi jim naravni nagon ne bil podarjen od tistega vsemočnega Bitja, ki jih je ustvarilo?

ČETRTI: Človek pa ima nekaj več kot samo živalski nagon, v njem prevladuje razum.

Ni se še slišalo, da bi kaka žival znala šteti do deset, ali da bi vsaj razumela pojem številke deset. Medtem ko je živalski nagon kot omejena nota v tisočerihih zvokih življenja, poseduje človek vso harmonijo in vso popolnost zvokov, da z njim hovo pomočjo častno doigra vlogo, ki mu jo je Stvarnik zaupal.

Ta četrta točka ne potrebuje posebnih razlag, če pomislimo, da je človek krona stvarstva, ustvarjen po božji podobi.

PETI: Razvoj in ohranitev vsakega živega bitja sta danes dognani, teh pa Darwin ni poznal, zato je danes njegova razlaga največja bedastoča.

Življenjske klice so tako neizrekljivo drobne, da če bi zbrali vse klice, iz katerih so izšla vsa živa bitja na tej zemlji, bi z njimi komaj napolnili droben naprstnik. In vendar se te klice življenja nahajajo v vsaki življenjski stanici in dajejo kakor človeku, tako tudi živalim in rastlinam svojo posebno obliko in svojstvo. Zdi se nam nemogoče, da bi v sebi nosili značilnosti vsakega posameznika dveh milijard človeških bitij, in vendar so po natančni preučitvi učenjakovi ti dokazi neizpodbitni. Samo modrost Stvarnika more v tako neznanstvih mikroskopičnih klicah ohraniti življenje na zemlji.

ŠESTI: Pred mnogimi leti so v Avstraliji zasadili živo mejo kaktusov, ki naj bi služila kot obrambna meja velikega posestva. Ker pa ta rastlina nima v Avstraliji nobenih sovražnikov, se je v kratkem času tako razmnožila in razbohotila, da je zavzela površino, ki bi sličila površini sedanje Anglije, in je pregnala z nje prebivalce vasi in mest ter uničila vse njihove nasade. Znanstveniki in učenjaki so prekrizarili vse svet, da bi našli sredstvo, s katerim bi lahko preprečili uničevalno delo pohlepne rastline. Končno se jim je le posrečilo, da so našli žuželko, ki se brani izključno le s kaktusovo rastlino in se z neverjetno naglico množi. V kratkem so bila kaktusova polja uničena in z njimi tudi žuželke, ki so izvršile tako ogromno delo. Take in podobne omejitve v razmnoževanju najdemo po vsej zemeljski obli. V nasprotnem slučaju bi žuželke in rastlinstvo, ki so obdarjene s tako neverjetno razmnoževalno silo, prevladale čez ves svet.

SEDMI: Dejstvo, da človek lahko doume božjo vsemočnost iz stvarstva, je neizmerne vrednosti.

Misel na Boga ima svoj izvor v skoro pobožanstveni zmožnosti človeka, ki je nobeno drugo živo bitje ne poseduje: zmožnost, katero imenujemo domišljija. Samo po njej si človek lahko pridobi živo sliko tega, kar z lastnimi očmi ne vidi. Ta zmožnost nam odpira brezkončna obzorja. In ko se človeška domišljija približi duhovne veličine, po kateri zadobi vsako dejanje svojo vrednost in pomen, si s to ugotovitvijo pridobi tudi vseobsegajočo resnico, da je Bog povsod in da le po njem smo to, kar smo, in da ni stvari v vsem božjem stvarstvu, ki bi bila bližja Bogu kakor prav naše srce.

Zato je veliki spev psalmista resničen ne samo v svetu naše domišljije, ampak tudi v svetu znanosti.

»Nebesa govore o božji slavi in dela njegovih rok oznanja vse vesoljstvo.«

Priredila Z. P.

D A R O V I ZA TRŽAŠKO MARIJANIŠČE

N. N. namesto cvetja na grob pok. Škerlavaj z Opčin 1000; N. N. 1000 lir.

misijonarju. »Ta ne pojde v nebesa.«

»Joane,« ga je pater karajoče zavrnil »Ta človek nosi vendar obličje Jezusa Kristusa!«

Od koč do koč je šel Damijan. Povsod je našel neizrečeno umazanijo, povsod je srečaval bedo in grozo, smrt in trohno; gledal je gnojne rane, pohabljenosti ude in spačene obraze; srečaval je ljudi na berglah, ki so se kakor črvi plazili po zemlji. Osem sto ljudi je bivalo na tem otoku, poganov in kristjanov in puritancev. Med njimi samo dve sto katoličanov. A pater je bil na Molokaju za vse. Povsod se je sklanjal do tal, umival, obvezoval, mazilil, tolažil in se smehljaj.

To je bil zanj brezkončen križev pot s sto postajami. A povsod je Damijan našel Gospoda, osemstokrat je videl Veronikin potni prt, za katerim se je skrivalo obličje Kristusovo.

Grozne so bile rane, ki jih je videl pater, a gledal je še globlje v te ljudi in videl gobavost in rane njihovih neumrjočih duš in to mu je povzročalo največje trpljenje. Nekoč je našel ženo, ki jo je na

Reimmichel:

Kako je sv. Anton pomagal skopuhu

Jaka Skobec iz Godlje je bil po poklicu in značaju vreden nosilec svojega imena. Po poklicu je bil prekupec in oderuh, ki ni poznal! Večjega veselja, kakor da je koga dobro oskubil, ali vsaj olajšal za par beličev. Zraven svoje skoposti je pa imel naš Jaka še drugo veliko napako. Sodel je vse ljudi po sebi, zato je bil skrajno nezaupljiv do ljudi. Vedno se je bal, da bo okraden ali ogoljufan. Ako se mu je posrečil kak večji dobiček in ni mogel denarja takoj plodonosno naložiti, ga je skrival po vseh kotih in razpokah, kjer se mu je ravno zdelo najbolj varno. A ravno ta slaba navada ga je bridko izplačala.

Nekega dne je pri neki ne ravno prepošteni konjski kupčiji zaslužil tri stotake, katere je takoj po raznih kotih skril. Ko jih je par tednov potem hotel naložiti v bližnjem mestu v hranilnico, je prva dva sicer našel, za tretjega se pa nikakor ni mogel spomniti, kam ga je skril. Akoravno je pregledal vse kote in razpoke, preobrnil po hiši vse, o stotaku ni bilo ne sluha ne duha. Tri dni sta iskala z ženo vsepovsod, pa bilo je vse zastoj. Sedaj se je pa spravil nad posle, češ da so tatovi in roparji. To je pa bilo velikemu hlapcu le preveč, zato mu je zagrozil, da ga bo tožil za razžaljenje časti. Ko pa Jaka to sliši, hitro stisne rep in začne godrnjati in se izgovarjati:

»Saj nisem rekel nič hudega, prav nič! Najbrže sem stotak sam kam založil. — Oh, ta lepi stotak! — O, moj Bog, najrajši bi si odrgal glavo! — Celi lepi, novi stotak — tako krvavo zaslužen denar! — Če ga ne najdem, pridemo vsi na beraško palico. O, vi vsi svetniki pomočniki, pomagajte mi!«

»Gospodar,« oglosi se veliki hlapec, »ker že kličeš vse svetnike na pomoč, ti nekaj svetujem. Sveti Anton je velik čudodelnik, ki kaj rad povrne izgubljene stvari. Pojdi danes na Hribec h kapeli sv. Antona, pa ga-prosi in pridno moli, zraven pa spusti v nabiralnik kako desetico ali dvajsetico njemu na čast in videl boš, sv. Anton ti bo spravil stotak na dan.«

Zdaj se zjasni gospodarjev obraz kakor nebo po hudi nevihti in sonce sladkega upanja zopet zasije na njem. Velik svetnik sicer Jaka ni bil, tudi se ni preveč rad drenjal okoli oltarjev, še manj pa okoli nabiralnikov, ako je pa šlo za denar, je znal biti tudi on pobožen. In res vzame popoldne drenovo palico iz kota in gre h kapelici na božjo pot. Ko pride v kapelo, se zložno skobaca v klop, upre oči mimo svojega nosa zaupno na podobo in ker ravno nikogar ni bilo blizu, moli glasno:

»Preljubi sv. Anton!« se mu odrga iz globine srca. »V veliki srčni težavi in duševni stiski pribežim k tebi. Pomagaj mi najti izgubljeni stotak. — To je lep, v potu mojega obraza prislužen denar. — Ako mi ga je kdo ukradel, spreobrne mu srce in ga pripelji k pravi pokori, da k večji tvoji in božji časti ter v prid svojega zveličanja povrne vse, kar je ukradel. O, sv. Anton, usliši moje molitev in izpolni mi mojo vročo prošnjo!« Nato vzame iz žepa možniček, potegne iz njega desetico, poljubi jo na obe strani in jo spusti v star železni nabiralnik. Toda komaj jo izpusti, zadrgeta, kakor bi ga kdo z mrzlo vodo polil in bridko kesanje ga obide.

»O, jaz nesrečni človek, kaj sem zopet storil!« zdičuje in se tolee po čelu. »Jaka, ti si pa res pravi osel, tepec, bedak, da ti ga ni para! Celo desetico vržeš tja, kjer bi bilo dovolj par vinarjev. Kaj pa, ako te sv. Anton sedaj še ne bo hotel uslišati?

pol zblazneli gobavec med zmerjanjem in preklinjanjem pretepel in jo pahnul iz koč. Sirota ni imela več rok, da bi se branila z njimi.

»Usmiljenje! Usmiljenje!« je presunljivo vreščala. »Pet let sem ti bila sužnja in ti izvršila vsako željo. Zdaj si me pahnul skozi vrata. Od česa naj živim? Kako naj jem, ko nimam več rok?«

»Čemu bi še živel?« je zmerjal mož. »Nimam več prostora zate!« Poleg njega pa se je režala druga ženska, ki jo je gobavost le še malo razjedla in je gledala, kako je bila njena tekmovalka tepena. V nekaj letih bo morda morda tudi njo prav tako vrgel iz koč.

Obupana se je sirota ozirala po pomoči. Zdajci je zagledala duhovnika. Jokaje se je vrgla predenj na tla in se z okrški rok zagrebla v gube njegove sutane.

»Ne jokaj, hčila!« je rekel pater sočutno. »V bolnišnici se bo dobil prostor zate.«

»Vas blaznihi!« je rekel Joane in pokazal na nekaj koč, ki so stale tesno druga poleg druge. »Tam so večraj plesali. Vsako noč popivajo in norijo!«

Ali boš kar cele desetine tja metal? — Kdaj te bo vendar pamet srečala! O, ti nesrečni Jaka — še na beraško palico te bo spravila taka potratnost! Saj pravim, kje si pa imel glavo!...«

(Nadaljevanje)

Radio Trst II.

Nedelja, 25. oktobra: 8.45 Kmetijska oddaja, — 9.30 Vera in naš čas. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 16.00 Malo za šalo - malo zares. — 17.00 Koncert moškega zbora prosv. Matic. — 18.00 Koncert pianista Gabrijela Devetaka. — 19.00 Novice iz delavskega sveta. — 20.05 Slovenski motivi. — 21.45 Ponchielli: LA GIOCONDA, 1. in 2. dej.

Ponedeljek, 26. oktobra: 14.00 Lahke melodije igra pianist Franco Russo. — 19.00 Mamića pripoveduje. — 20.40 Slovenski zbori. — 21.00 Okno v svet. — 22.00 Ponchielli: LA GIOCONDA, 3. in 4. dej.

Torek, 27. oktobra: 13.00 Glasba po željah. — 18.40 Koncert sopranistke Carmen Vilovic. — 21.00 Radijski oder - Fr. S. Finžgar: NASA KRI. — 19.00 Šola in vzgoja. — 23.00 Frank: Simfonične variacije.

Sreda, 28. oktobra: 19.00 Zdravniški vedež. 21.00 Aktualnosti. — 21.40 Koncert violinista Karla Sancina. — 22.00 Predavanje. — 22.15 Glazunov: Simfonija št. 4. Četrtek, 29. oktobra: 18.40 Koncert sopranistke Ondine Otte. — 19.00 Mamićine povesti. — 20.51 Gotovac: Simfonično kolo. — 21.00 Dramatizirana povest. — 22.30 Sibelius: Koncert v d molu.

Petek, 30. oktobra: 13.00 Glasba po željah. — 20.05 Slovenski motivi. — 21.00 Tržaški kulturni razgledi. — 21.40 Koncert pianistke Mirce Sancinove. — 22.15 Iz angleških koncertnih dvoran.

Sobota, 31. oktobra: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. — 16.00 Oddaja za najmlajše - KERKEC, 4. nad. — 16.30 Slovenski motivi. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Malo za šalo - malo zares. — 21.40 Koncert tržaškega komornega zbora. — 22.30 Dvorakovi slovanski plesi.

Slovenske oddaje po radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

TRST II. (306.1 m ali 980 ke/sek)

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.45, 17.30-24.00. — Ob nedeljah: 8.00-24.00.

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

RADIO VATIKAN

(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. Vsako nedeljo ob 18. uri »Verska ura«.

PARIZ (val 30.17 in 41.89 m)

Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20.

DAROVI

ZA SIROTIŠČE SV. DRUŽINE

Namesto cvetja na grob pok. Franceta Bavdača so uslužbenici pokojnikovega sina v Trstu darovali 6.300; M. C., Gorica, v zahvalo za prejete milosti 4.000; gđc. Angela Cotič 1.000 lir.

Iskren Bog povrni!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

Damijan je videl kraj, kjer so prejnjno noč pijani pogani skakali okrog ognja. Nekateri so še ležali naokrog v nezavestni pijanosti. Eden je z obrazom priletel v žareč pepel in se strašno opeknel.

»Živijo kakor živali!« je pripomnil Joane.

»Pozabiti hočejo na svojo revščino,« je razumel duhovnik in oči so mu zalile solze. Kar je videl tukaj, je bilo največje gorje, najnižja plast v peklju na Molokaju.

Popoldne je Damijan šel v bolnišnico.

Bolnišnica — ime zveni po snužnem perilu, mehkih posteljah, ljubeznivi negi in kdor bi videl ljubko, kamenito hišico, po kateri so se spenjale cvetice, bi pač pričakoval, da najde v njej zavetje, pomoč in ljubezen v vsaki stiski. A na Molokaju je bila celo bolnišnica kraj groze.

»Tukaj so težko bolni!« je razložil Beli Kormoran. Pater Damijan ga je začudeno gledal in jecljal:

»Torej smo doslej obiskali samo laže bolne?«

Joane je prepričevalno pokimal.

(Nadaljevanje)